

گونه‌شناسی خانه دوره قاجار در اصفهان*

دکتر مریم قاسمی سیچانی** دکتر غلامحسین معماریان***

تاریخ دریافت مقاله: ۸۹/۴/۷

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۹/۷/۵

چکیده

امروزه در شهر اصفهان چند صد خانه شاخص تاریخی وجود دارد، بررسی‌ها نشان می‌دهد تاکنون با وجود نقش، تنوع و ویژگی‌های خاص، مطالعات کاملی درباره آنها صورت نگرفته است، اما به واسطه وجود نمونه‌های با ارزش از دوره‌های مختلف تاریخی، در معرض تخریب قرارگرفتن آنها به واسطه تغییر شیوه زندگی، تعدد مالکین، مهاجرت و به طور کلی از دست دادن جذابیت‌ها برای زندگی امروز، بررسی این خانه‌ها ضروری است. به دلیل آنکه بیشترین تعداد خانه‌های تاریخی موجود اصفهان، قاجاری می‌باشند در این مقاله به گونه‌شناسی خانه‌های دوره قاجار اصفهان پرداخته شد. روش تحقیق مورد استفاده ترکیبی بود. نتایج حاصل از مطالعه نشان دادند خانه‌های اصفهان با مشخصات معماری اقلیم نیمه گرم و خشک، عمدتاً درونگرا ساخته شده‌اند و آنها را براساس ویژگی‌های فضای معماری، سازه و تزیینات می‌توان به سه گونه دوره اول، دوم و سوم تقسیم کرد.

واژه‌های کلیدی

خانه دوره قاجار، گونه‌شناسی، سازه، تزیینات، فضای معماری

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری نگارنده با عنوان «بازشناسی بخشی از هویت معماری ایرانی بوسیله تحلیل گونه‌شناسانه خانه‌های اصفهان در دوره قاجار به راهنمایی دکتر غلامحسین معماریان و مشاوره دکتر غلامرضا اسلامی است که در تاریخ ۸۷/۱۱/۳۹ در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات از آن دفاع شده است.

** دانش‌آموخته دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران (مسئول مکاتبات)

E-mail: ghagerih@yahoo.com

*** دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران